

فقه اسلامی

من یرد الله به خیر ا یفقهه

فی الدین .

(حدیث شریف)

"کسی که خداوند به وی اراده خیر فرماید

او را در امور دین دانشمند می سازد"

رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي ○

وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي ○ وَأَخْلِلْ عُنُقَدَةً

مِنْ لَبِّ سَانِي ○ يَفْقَهُوا قَوْلِي ○

(قرآن کریم)

"ای زما پروردگاره! زما سینه را پراخه کړه !

او زما امر (درسالت) راته آسان کړه ! او زما

له ژبی څخه غوټه پرانیزه ! چې (خلک) زما په

څیرو (ښه) وپوهیږي"

می 2020

شعبان

شماره دو صد هفتاد و دو

کتاب تاریخ نامهای قاریان معروف را حفظ کرده مثل :
ابی بن کعب الأنصاری (ت 22 هجری) ، بن کعب تراویح
را 20 رکعت می خواند ، معاذ بن الحارث الأنصادی (ت
63 هجری) ، قاریان که برای زنان امامت می کردند
عبارتند بودند از : تمیم بن أوس الداری (ت 40 هجری) ،
سلیمان ابن ابی حثمة القرشی و عمرو بن حرث
المخزومی (ت 85 هجری).

از اولویات مربوط به تراویح ، ابو عبید البکری
الأندلسی (ت 487 هـ) در « المسالک و الممالیک » از
سفیان بن عیینه (ت 198 هـ) روایت می کند که اولین
شخص که صف های نماز را در اطراف کعبه در ماه
رمضان ترتیب داد والی مکه از اموی ها خالد بن عبدالله
القشری (ت 120 هـ) بود.

در حکم فقیهی تراویح ، نزد علماء اهل سنت نماز تراویح
« سنت » است نه « فرض » و لیکن بعض از علماء می گویند
که جواز ترک آن در مساجد نیست ، به دلیل اینکه شعار
مسلمین میباشد و مانند شعار نماز عید است . علماء
گذاشتن چراغ ها برای روشنایی مساجد در رمضان
مستحب یعنی پسندیده می دانند و می گویند عمر رضی
الله عنه اولین کسی بود که مسجد را در شبهای رمضان
چراغان میکرد و می گویند که علی بن ابی طالب رضی

تاریخ نماز تراویح

اسباب تعطیل آن در مراحل مختلف تاریخ

علامه ابن المبرد الحنبلی (909 هجری) در اصل نشأت نماز
تراویح در اسلام می گوید: " صحیح نیست که عمر رضی الله
عنه اولین بار نماز تراویح را وضع کرد ، بلکه نماز تراویح از
زمان نبی صلی الله علیه وسلم موجود بود ، و اما عمر رضی
الله عنه اول شخصی بود که مردم را به قاری یا امام واحد
جمع کرد ، مردم قبلا انفرادی نماز تراویح را اداء میکردند و
عمر همه را به قاری واحد جمع نمود و نام گذاشت « تراویح »
به دلیل که بعد از هر چهار رکعت نماز گزاران استراحت می
کردند .

قبل از علامه ابن المبرد به شش قرن ، شیخ المؤرخین الطبری
می نویسد که عمر امر صادر کرد و به تمام ولایات اسلامی
نوشت تا مردم تراویح را بخوانند ، و این امر در سال 14
هجری بود و عمر برای مردان قاری و برای زنان قاری
تخصیص داد و امهات المؤمنین نظر به موقف شان از این
امر استثناء بودند و تراویح را با همه ای مردم اداء نمی
کردند و گفته میشود که « ذکوان » خادم عائشه رضی الله
عنها برای امهات المؤمنین امامت میکرد و قرآن را از روی
مصحف می خواند .

تراویح /

الله عنه در شب رمضان از مسجد می گذشت و قندیلها را دید گفت: «نور الله علی عمر قبره کما نور علینا مساجدنا» ، خداوند برای عمر قبرش را با نور داشته باشد که مساجد ما را نورانی ساخت.

با اینکه مسلمانان با پیروی از صحابه در خواندن نماز تراویح در رمضان ادامه دادند، بعض نظریات هم است که نماز تراویح (بدعت عمری) است و طوائف شیعه به استثناء بعض امامان زیدیه تراویح را بدعت می دانند. المقریزی (845 هـ) می گوید که فرقه نظامیه از معتزله می گویند: نماز تراویح جواز ندارد.

امامان مشهور:

کتاب تاریخ اسماء معروفترین امامان که نماز تراویح را به جماعت دادند ثبت نموده مانند: شیخ المفسرین امام الطبری (ت 310 هـ) و شیخ مقرنین، شیخ قاری ها «ابوبکر ابن مجاهد البغدادی (ت 324 هـ) و شیخ واعظین امام ابن الجوزی (ت 597 هـ).

امام ابن عساکر (571 هـ) می گوید که شیخ او، ابا الفتح الأنصاری المقدسی (ت 539 هـ)، نماز تراویح را در مسجد علی بن الحسن در دمشق امامت میکرد و تعداد بسیار مردم به خاطر صدای او جمع می شدند.

ابن الوردی المعری الکندی (ت 749 هـ) می نویسد که استادش شیخ الاسلام ابن تیمیه الحرائی (ت 728 هـ) نماز تراویح را امامت کرد و من در عقب او نماز خواندم.

المقدسی البشاری (ت 390 هـ) حکایت می کند که از یمن دیدن نمودم و دیدم که باشندگان عدن در رمضان در نماز تراویح ختم می کنند و من برای شان امامت کردم و در آخر دعا کردم و باین عمل تعجب نمودند.

مهارت بعض قاری ها: بعض امامان در یک شب در نماز تراویح قرآن کریم را ختم میکردند مثل قاضی القضاة دمشق ابو الحسن عماد الدین الطرسوسی الحنفی (ت 748

هـ). قاری ابو الحسن کمال الدین الحمیری الاسکندری المالکی (ت 694 هـ) در هر شب نصف قرآن کریم را ختم میکرد.

بعض از امامان معروف و مشهور ده ها سال مردم را در نماز تراویح امامت کردند مانند ابو علی الحسن بن داود القرشی الأموی الکوفی (ت 352 هـ) 43 سال متواتر نماز تراویح را در مسجد جامع کوفه امامت کرد. و ابو عبدالله النیسابوری المزکی (ت 392 هـ)، 63 سال برای مردم امامت نماز تراویح کرد و کریم الدین ابو جعفر العباسی الخطیب (ت 574 هـ) 50 سال تراویح را در مسجد جامع القصر در بغداد امامت کرد.

منع سیاسی

اختلافات در مورد شرعی بودن تراویح موجود بود و اما سبب منع تراویح نشد، تراویح بقوت و امر سلطان در بعض اوقات و بعض نقاط جهان اسلام ممنوع ساخته شد. فاطمی ها (مؤسس دولت شیعه قاطمی) در مراحل از تاریخ حکومت شان در مصر و شام و حجاز امر به منع نماز تراویح کردند، به دلیل اینکه تراویح خلاف مذهب شان است و از سنت پیامبر صلی الله علیه وسلم نیست و از سنت عمر است.

ابن الجوزی (ت 654 هـ) می نویسد که خلیفه فاطمی المنصور اسماعیل بن القائم بأمر الله، با روش جد و پدر خود مخالفت کرد و نماز تراویح و نمازهای سنت را قبل از خارج شدن از تونس و رسیدن به مصر اجازه داد، مورخ ابن سعید الأنطاکی (ت 458 هـ) و نویسد که در سال 370 هجری خلیفه فاطمی العزیز بالله (ت 386 هـ) نماز تراویح را در مصر منع ساخت و تمام اهل سنت متأثر شدند.

اما بعداً الحاکم بأمر الله (ت 411 هـ) بصورت مؤقت اجازه داد و بعداً برای ده سال تراویح را منع کرد و هر کسی که نماز تراویح را می خواند اعدام می شد.

تراویح /

المقریزی می نویسد که در سال 399 هجری الحاکم امر به کشتن رجاء بن ابی الحسن به سبب خواندن نماز تراویح داد. در ساحة شرقی خلافت عباسی (الحشاشون) یک شق از فرقه اسماعیلی که از دولت فاطمی جدا شده بودند، نماز تراویح را در مناطق زیر تسلط شان در فارس و خراسان ممنوع ساختند.

همچنان در اثر گرسنگی و قعطی نماز تراویح و حتی جمعه و نماز های جماعت معطل شد. ابن الجوزی در تاریخ واقعات و حوادث سال 439 هجری می نویسد که در رمضان قعطی و گرسنگی در بغداد شدت یافت تا جای که گوشت مرده ها را می خوردند و تعداد بسیار وفات کردند و نماز جمعه در رمضان که از واجبات است متوقف ساخته شد و تراویح منع شد.

در غرب اسلامی مؤرخ مغربی ابو العباس الناصری (ت 1315 ه) ، در کتاب خود « الاستقصا لأخبار دول المغرب الأقصى » می نویسد که تراویح به سبب بی امنیتی منع گردید. او اضافه میکند: زمانیکه سلطان عبدالملک بن زیدان کشته شد ، (السعدی سلطان المغرب المتوفی 1940 هجری) برادر خود الولید بن زیدان (1045 ه) را بیعت کرد ، فتنه در شهر فارس شروع شد و نماز جمعه و تراویح در مسجد جامع القرویین برای مدتی معطل شد .

جماعت های متعدد در حرم مکی:

در حرم مکی چندین جماعت برای تراویح به حسب مذاهب مختلف صورت میگرفت ، و این یکی دیگر از نمونه های بی اتفاقی مسلمانان بود. امام شافعی در مقام ابراهیم ، امام حنفی در مقابل حجر اسماعیل ، امام مالکی بین الرکتین الیمانی و الشامی و امام حنبلی در مقابل حجر اسود نماز جماعت و تراویح را امامت می کردند . مجیر الدین العلیمی الحنبلی (ت 928 ه) این مورد را می آورد.

امامت جوانان غیر بالغ

با اینکه در اقامت نماز جماعت در امامت غیر بالغ اختلاف موجود است ، اما اطفال در شهر های بزرگ و حرم مکی امامت می کردند و مردم در امامت اطفال نماز تراویح را بجا می آوردند.

المقدسی قدیمترین مثال در تاریخ اسلامی را از مردم شیراز به عنوان « أهل شیراز نماز تراویح را اداء می کردند و امامان همه غیر بالغ بودند ». ابن الجوزی (ت 595 ه) می گوید که سلطان البویهیین در بغداد در سال 395 ، ابی الحسین بن الرفاء و ابی عبدالله بن الزجاجی و ابی عبدالله بن البهلول که از بهترین قاری ها بودند بصفت امامان رسمی برای امامت نماز تراویح انتخاب کرد و همه آنها غیر بالغ بودند و به نوبت امامت می کردند و مردم بخاطر آنها برای نماز جماعت تراویح حاضر می شدند.

در حجاز و مصر عادت بود که طفلی که قرآن کریم را حفظ میداشت نماز تراویح را امامت می نمود و یکی از آنها 12 سال عمر داشت . ابن جبیر اثناء سفر خود در نجد تعداد زیاد از غیر بالغین را دید که تراویح را در حرم مکی امامت می کردند . ابن بطوطه (ت 779 ه) در سفر های خود در ماه رمضان از أهل مکه حکایت میکند که غیر بالغین نماز تراویح و ختم قرآن کریم را امامت میکردند و در شب های اخیر رمضان پدر یکی از آنها ولیمه در منزل خود ترتیب میداد و مردم را دعوت می کرد.

در ترجمه قاضی الشافعی جلال الدین البلقینی (ت 824 ه) آمده که قبل از بلوغ قرآن کریم را حفظ و برای مردم در نماز تراویح امامت کرد.

امام ابن حجر در سال 785 هجری در سن 12 سالگی در حرم مکی برای مردم در نماز تراویح امامت کرد .

تراویح /

نظر اسلام در مورد طاعون و قحطی و بیماری و

امراض سریع انتشار

روایات اسلامی در مورد نظام سنن الهی که خداوند در بشر و کائنات گذاشته ، خداوند سبحانه می فرماید: «فلن تجد لسنة الله تبديلا و لن تجد لسنة الله تحويلا» (فاطر: 43) . بر خلاف فلسفه های دیگر که تنها اسباب و نتایج مادی را میدانند و باسناد ریاضیات حساب می کنند ، اما در منهج اسلام اسباب بعضی آن مادی مباشر و بعضی دیگر معنوی غیبی میباشد ، و تفسیر منطقی ظواهر تعلق به اهداف معین نظام کائنات بطور کل ضمن نظام قوانین علیا که تصمیم گرفته شده برای حاضر و آینده.

اهداف و قوانین علیا سنن الهی و یا سنن ربانی یعنی : نوامیس (قوانین الهی) که الله تعالی برای نظام کائنات وضع نموده عبارتند از.

سنن که تعلق به ابتلاء { فتنه ، امتحان ، آزمون } و ضراء { سختی } به حسب مفاهیم و تعبیرات قرآنی ، ارتباط به طغیان یا سرکشی بشر و فساد در روی زمین است ، خداوند می فرماید: { ظهر الفساد فی البر و البحر بما کسبت أیدی الناس لیذیقهم بعض الذی عملوا لعلهم یرجعون } (الروم: 41) . { فساد در دریا و خشکی ظاهر شد به جهت کارهایی که مردم کردند تا به این وسیله بعضی از آثار اعمال آنها را به ایشان بچشاند تا شاید بازگردند } ، مراد از فساد در زمین ، مصایب و بلا های عمومی مانند زلزله ، خشک سالی ، قحطی ، امراض ساری ، جنگها ، از بین رفتن امنیت و همه بلاهایی که نظام جهانی را برهم می زند است. خداوند می فرماید نزول این بلا ها در اثر اعمال مردم و به خاطر شرکی است که می ورزند و گناہانی است که می کنند و خداوند این بلا ها را ظاهر نمود تا شاید عاقبت و وبال بخشی از اعمالشان را به آنها بچشاند(در حالیکه از

تعداد رکعت های نماز تراویح و مؤلفات

مقدار رکعت های نماز تراویح در طول تاریخ به اساس مذاهب اختلاف داشت، در حرمین شریفین (مکه مکرمه و مدینه منوره) عدد رکعت ها در بیشتر از یک هزار سال متفاوت بود و در نصف قرن 14 هجری در زیر تسلط حکومت سعودی رکعت های نماز تراویح یکی شد. مردم مکه ، قسمیکه ابن بطوطه می گوید تراویح را 20 رکعت می خواندند و بعد از آن سه رکعت وتر. اما مردم مدینه منوره قراریکه النووی (ت 676 هـ) از قول امام شافعی می گوید که 29 رکعت ، که 3 رکعت آن وتر بود اداء می نمودند .

السخاوی معلومات می دهد که در اواخر قرن هشتم محدث الحافظ زین الدین عبدالرحیم العراقی الکردی (ت 806 هـ) عرف مردم مدینه را تغییر داد و تراویح را 20 رکعت اداء کرد و بعد از تراویح 3 رکعت وتر خوانده می شد.

مؤلفات :

فضل التراویح ، الحافظ ابی بکر محمد بن الحسن النقاش (ت 351 هـ)

کتاب التراویح ، امام حسام الدین الشہید (ت 536 هـ)

کتاب التراویح ، مفتی خوارزم ابی العباس احمد بن اسمعیل التمرتاشی الحنفی (ت 600 هـ)

صلاة التراویح ، محدث ابن عبدالهادی الجماعیلی الحنبلی (ت 744 هـ)

ضوء المصایب فی صلاة التراویح ، و اشراق المصایب فی الصلاة التراویح ، قاضی القضاة تقی الدین السبکی الشافعی (ت 756 هـ)

إقامة البرهان علی کمیة التراویح فی رمضان ، ابی الضیاء الغیثی الشافعی (ت 975 هـ)

المصدر : الجزيرة

فضیلت و خوبی در تمام ساحات حرکت نمائیم ، اما ویروس چند روز می ماند و از بین می رود این شاء الله مثلیکه ویروس های گذشته مانند طاعون در تاریخ آمد و رفت و تنها عبرت و درس آن برای آنانکه صاحت خرد باشند باقی می ماند .

آیا ویروس و حوادث طبیعی ، حوادث غیر منتظره عذاب از جانب الله است ؟

در جواب علما می گویند : ابتلاء ، گرفتاری ، بیماری ، آلودگی ، که در واقعیت زندگی انسان پیش می شود ؛ در جمله سنن زندگی است ، به عبارت دیگر ارتباط مستقیم به روش حیات انسان دارد ، انسان بحیث فرد و جماعت یا گروه از سنن حوادث و فتنه و آزمایش سالم نمی ماند و حتماً متأثر به آنچه نازل میشود به اختلاف مدارج و مراتب و منزلت که دارد متأثر می گردد. ابتلاء ممکن است به خیر باشد و ممکن است به شر باشد.

خداوند میفرماید : { كل نفس ذائقة الموت و نبلوکم بالشر و الخیر فتنه و إلینا ترجعون } (الانبیاء: 35).

هر کسی چشنده مرگ است و ما شما را {چنانکه سزاوار است} به نوعی خیر و شر { که تهیدستی} ، ثروت ، سلامت ، بیماری ، امنیت و بلاست} آزمایش می کنیم ، و به سوی ما بازگردانده می شوید.

ابن کثیر در تفسیر این آیت می گوید: شما را به مصائب یک بار ، و به نعمت بار دیگر تجربه می کنیم ، تا ببینیم کی شکر می کند و کی کفران نعمت می کند ، کی صبر می کند و کی یقنط ، یأس از خیر ، مأیوس می شود.

از ثوابت اسلام ایمان به قدر ، خیر و شر آن است ، چه حکمت خداوند را درک نمائیم یا درک نکنیم ، و اما این ایمان راسخ است ، اما این راسخ به قضا و قدر مسلمان را مانع تدبیر و موعظه نمیشود . در حالت حوادث طبیعی که مردم صالح و گنهکار را شامل میشود ، هوشدار و

بسیاری از اعمال آنها نیز چشم پوشی و عفو نموده) تا بلکه آنها از شرک و معصیت دست کشیده و به سوی توحید و اطاعت برگردند.

سنن متعلق به سراء و فتح برکات از آسمان و زمین ، استجابت ربانی برای اصلاح در زمین و تقوی و استغفار از خطا و عیب ها { و لو أن أهل القرى آمنوا و اتقوا لفتحنا علیهم برکات من السماء و الأرض و لکن کذبوا فأخذناهم بما كانوا یکسبون } (الأعراف: 96) . { و چنانچه مردم شهر و دیار ها همه ایمان آورده و پرهیزگار می شدند همانا ما درهای برکاتی از آسمان و زمین را بر روی آنها می گشودیم و لیکن (چون آیات و پیغمبران ما را) تکذیب کردند ما هم آنان را سخت به کیفر کردار زشتشان رسانیدیم آیه مبارکه نشان میدهد که از سنن الهی است که برکات و خیر زمانی بر مردم میرسد که ایمان آورند و عمل خوب انجام دهند به عبارت دیگر آرامش و برکت ارتباط به اعمال خود انسان دارد و از جانب دیگر سخت گیری نیتجه اعمال زشت خود انسان میباشد.

وباء کووید 19 یا کورنا ، از سنن ابتلا و اسباب آن عبارت است از : فساد در تعامل با محیط زیست و منابع طبیعت ، ظلم به انواع و اقسام آن در جهان ، استخفاف (کم شمردن) ایمان و اخلاق و مبادی و قییم . انواع فساد بدرجه رسید که توازن کونی را برهم زد . از سنن خداوند در این حالت است که نهایت آنانکه امانت الهی را بجا آورند و از اعمال سوء منع کنند نجات است { فلما نسوا ما ذکرنا به انجینا الذین ینهون عن السوء و أخذنا الذین ظلموا بعذاب بئیس بما كانوا یفسقون } (الأعراف: 165) . (پس چون آنچه را که به آنان تذکر داده شده بود فراموش کردند ، ما کسانی را که از کار بد نهی می کردند نجات بخشیدیم و آنها را که ستم ورزیدند به سزای آنکه نافرمانی می کردند به عذابی سخت گرفتار نمودیم .

با فهم و ادراک واقعیت ها در روش سنن الهی ، وظیفه و واجب بر ما است که برای تغییر کوشش کنیم و بطرف

امنیت نباشد ، نعمت امنیت را می داند . انسان به طبیعت بشری که دارد غافل می شود و نعمت های الهی را فراموش میکند . خداوند میفرماید : { الم تروا أن الله سخر لكم ما فی السموات و ما فی الارض و اسبغ علیکم نعمه ظاهرة و باطنة و من الناس من یجادل فی الله بغیر علم و لا هدی و لا کتاب منیر } (لقمان : 20). آیا ندید که خداوند آنچه را در آسمانها و آنچه را در زمین است برای شما مسخر کرده ، و نعمتهای ظاهری و باطنی خود را بر شما ارزانی داشته است ؟ ولی بعضی از مردم بدون هیچ دانش و هدایتی و بدون هیچ کتاب روشنگری ، در بارهی خداوند به جدال و ستیز میپردازند . { إسبغ به معنای گسترانیدن و توسعه دادن است . }

• و هوشدار دادن بنده که برای حفظ جان و کمک به خداوند پناه برد و از خداوند کمک بخواهد ، و انسان به طبیعت بشری که دارد در اوقات مشکلات و مصائب جستجو به کسی میکند که او را کمک و نصرت بدهد. اگر انسان درک کرد که خداوند با بنده است در حالت مشکلات انسان اطمینان در نفس خود میداشته باشد یا پیدا میکند . بنده در حالات شدت و مشکلات با دعا و تضرع بخداوند پناه میبرد . { و إذا عشیهم موج کالظلل دعوا الله مخلصین له الدین فلما نجاهم إلى البر فممنهم مقتصد و ما یجحد بایاتنا إلا کل ختار کفور } (لقمان : 32) ، و هر گاه (دریا طوفانی شود و) موجی مانند کوهها آنها را فرو گیرد در آن حال خدا را با عقیده پاک و اخلاص کامل در دین می خوانند و چون باز به ساحل نجاتشان رساند بعض بر سبیل قصد (طاعت و شکر خدا) باقی مانند (و بعضی به

تذکر برای بشریت عموماً است با هر اندازه که در مدنیت و پیشرفت مادی و عملی دست یافته باشد تا جانب روحی و اخلاقی را نادیده نگیرد و رابطه اش را با خالق مستحکم تر سازد و به مبادی و قییم اساسی مثل عدالت اجتماعی ، زندگی مسالمت آمیز و احترام کرامت انسانی و همکاری با یکدیگر در امور خیر و تقوی پایندی داشته باشد.

ابتلاء (فتنه و آزمایش ، گرفتاری) باین معنی انتقام خداوند را از انسان نمی دهد و خداوند برای بندگان روف و مهربان است (إن الله بالناس لرؤف رحیم) (البقره : 14).

چند مثال : خداوند جهان را خلق نمود و جهان به قانون الهی در حرکت است ، مساحت بیشتر زمین را آب می سازد ، چرا ؟ از روش الهی است ، خداوند برای خیر انسان که در کره ای زمین زندگی دارد به علم قدیم خود این فیصله را کرده . اما ما میدانیم که گرمی زمین سبب ، بلند رفتن آب بحر و طوفان می شود ، زمین خراب می شود ، گرمی بیشتر می شود ، زراعت صدمه می بیند ، عمران خراب میشود . پس وظیفه و مسئولیت ما حفظ طبیعت و خصوصیت های آن است . اما انسان چه کرد ؟ اعمالی را انجام داد و اسلحه های اتمی ساخت و گاز را بیشتر خارج کرد ، چه شد ؟ حرارت زمین بالا رفت ، محیط زیست خراب شد ، در خرابی زمین و سیلابها و طوفان انسان رول داشت ، پس اگر آب بحر بالا می شود و زمین غرق شود کی مسئول آن است ؟ آقا قضا و قدر است ؟ یا ... انتقام الهی از گناهان ما است ؟ یا خود انسان سبب آن هست و قیمت را باید انسان پرداخت کند و از جانب دیگر مسلمانان باین عقیده اند که در آخرت نیز از خرابی زمین سؤال می شوند و جزاء می بینند پس این حوادث انتقام از جانب خداوند نیست.

آفت و بلاء به یک هدف و مقصد می آید :

• یاد آوری مردم به نعمت های خداوند ، زمانیکه انسان مصاب به مصیبت و بلاء شود ، مثلاً وقتیکه مریض میشود نعمت صحت را میداند ، زمانیکه

(. شدید ترین مردم به ابتلاء انبیاء و بعد از آنها صالحین و به همین ترتیب تا دیگران).

ابتلاء که هوشدار برای معصیت می آید شامل تمام تصرفات و اعمال انسان می باشد ، رابطه انسان با خالق ، رابطه انسان با انسان ، رابطه انسان با کائنات و محیط زیست ، اگر بدقت بررسی شود دیده میشود که تصرفات و رابطه انسان با تمام این امور خراب شده و در این روزها که صدای ویروس کورنا بلند شده ، دانشمندان و صاحبان عقل یا عقلاء در جهان مردم را دعوت می نمایند تا تمام روش ها و سلوک غلط خود را مراجعه نمایند ، دانشمندان می گویند که خط فاصل بین تاریخ معاصر بشر بین قبل از کورنا و بعد از کورنا می باشد ، خلل و عدم توازن در مبادی اخلاق ، اقامت عدالت بین مردم ، عدم عدالت در توزیع ثروت ، عدم توازن در تعامل با طبیعت و عدم حفظ محیط زیست از خرابی ، جنگ ، ظلم ، استبداد همه نتیجه گناهان است که باید از آن توبه کرد .

موقعیت و وظیفه دین در زمان ویروس کورنا :

مهمترین وظیفه دین در وقت طاعون کورنا عبارت است از:

- تقویت انسان به طاقت و انرژی ایمانی و معنوی ، تا در مقابل مشکلات مقاومت کرده بتواند ، طب نیز تقویت معنوی و ایمانی را در بهبود صحت البته در پهلوی تداوی حتمی و ضروری میداند . تناول غذاء و مواد مفید که سبب قوت جسم می گردد ، ابن کثیر در تفسیر آیه 157 الاعراف می گوید: طیبیات : (کل ما أحل الله تعالی ، فهو طیب نافع فی البدن و الدین ، و کل ما حرمه فهو خبیث ضار فی البدن و الدین . طیبیات همه آنچه را خداوند حلال ساخته ، طیب و منفعت برای بدن و دین دارد ، و همه آنچه را خداوند حرام ساخته خبیث است و برای بدن و دین ضرر دارد .

کفر شتابند) و آیات ما را انکار نمی کند جز آن کس که غدار و عهد شکن و کافرو نا سپاس است .

- { فلولا إذ جاءهم بأسنا تضرعوا } (الانعام : 43) . پس چرا هنگامیکه شدت و عذاب ما به آنها رسید تضرع و زاری نکردند
- ممکن مصائب و ابتلاء ها تحذیر (هوشدار قبلی ، سرزنش دوستانه و یا تذکر) برای بندگان در افتادن به معصیت و گناهان باشد . از رحمت خداوند است که بنده را هوشدار میدهد تا مرتکب گناه نشود زیرا معصیت برای انسان و جامعه ضرر میرساند ، هوشدار برای تمام انسانها بطور عموم چه مؤمن و غیر مؤمن است . در اینجا بتلاء و مصائب و هوشدار های قبلی ، انتقام از جانب الله نیست بلکه هوشدار و واقف ساختن انسان است تا عمل زشت را انجام ندهد . خداوند میفرماید { و ما أصابکم من مصیبة فبما کسبت أیدیکم و یعفو عن کثیر } (الشوری : 30) . (و هر (گونه) مصیبتی به شما برسد به سبب دستاورد خود است و (خدا) از بسیاری در می گذرد) ..

قابل ملاحظه و دقت است که الله سبحانه و تعالی رسول خود صلی الله علیه و سلم را به مقام آخرین انبیاء افتخار بخشید و به فضیلت آنحضرت اهل عصیان را از عقوبت هلاکت عموم که در دنیا برای اقوام گذشته پیش شده بود معاف کرد و حساب را به آخرت گذاشت . ابو هریره رضی الله عنه گفت ، برای رسول الله صلی الله علیه و سلم گفته شد ، یا رسول الله : ادع الله علی المشرکین ، قال : (إنی لم أبعث لعاناً ، و إنما بعثت رحمة* مسلم) . یا رسول الله ، از خداوند برای مشرکین لعنت بخواه ، فرمود : من لعنت کنند مبعوث نشدم بلکه برای رحمت مبعوث شده ام .

ابتلاء عام برای مؤمن و غیر مؤمن است ، بلکه مؤمن شدیدتر به ابتلاء روبرو می شود ، برای اینکه ایمان برایش صبر در مقابل بلاء است . رسول الله صلی الله علیه و سلم می فرمایند : { أشد الناس بلاء الانبیاء ، ثم الصالحون ، ثم الأمثل فالأمثل

اسلام با همه مردم یکسان تطبیق و عملی میشود. رسول اکرم صلی الله علیه وسلم می فرمایند: { و خالق الناس بخلق حسن * الترمذی } دعا برای غیر مسلمانان و رحمت و کمک کردن با ایشان در اسلام تعامل مشروع است و انسان در مقابل آن از خداوند اجر می گیرد. دعا نوعی از انواع «بر» یعنی خوبی و احسان است و ما مسلمانان به بر و احسان با تص قرآن کریم و سنت رسول الله صلی الله علیه وسلم مامور شده ایم. علماء اتفاق نظر دارند که دعای صحت برای غیر مسلمانان و خواستن شفا از مرض برای شان جواز دارد. انس بن مالک رضی الله عنه از نبی صلی الله علیه وسلم روایت میکند که گفت: { لا یؤمن أحدکم حتی یحب لأخیه ما یحب لنفسه * بخاری و سلم } مراد در این حدیث برادری عمومی که شامل مسلمان و غیر مسلمان میشود. چنانکه واجب است که مسلمان برای خود دعا شفا می کند برای برادر مسلمان و غیر مسلمان نیز دعا کند.

در دلیل الفالحین لطرق ریاض الصالحین آمده: و قال ابن العماد: أن یحمل علی عموم الأخوة، حتی یشمل الکافر فیحب لأخیه الکافر ما یحب لنفسه). برای حمل میشود بالای مسلمان و کافر یعنی آنچه را انسان برای خود پسندیده می داند برای برادر کافر و مسلمان خود پسندیده بداند و آنچه را برای خود پسندیده نمی داند برای کافر و مسلمان پسندیده نداند.

منبع: المجلس الأوربي للإفتاء والبحوث /

Fazl Ghani Mogaddedi
201 Washington Blvd # 104
Fremont, ca 94539
U.S.A
Tel (510) 979 – 9489
fazlghanimogaddedi@yahoo.com
Islaminfo.one
Aamo-usa.com

- تأکید و توجه و عنایت به نظافت. اولین درس و عنوان در فقه اسلامی باب طهارت است، دروازه داخل شدن به عبادات طهارت است، وضو، غسل و غیره.
- تدابیر صحی که مانع انتشار ویروس می گردد.
- توجه و عنایت به ارزشهای مؤسسات صحی.
- کمک به مردم به داکتران و نرس ها و کمک برای مریضان و کمک برای فقراء. رسول اکرم صلی الله علیه و سلم در جواب سؤال که دوستداشتنی انسان نزد خداوند کیست فرمودند: أحب الناس إلى الله تعالی انفعهم للناس. دوست داشتنی مردم نزد خداوند کسانی اند که نفع شان برای مردم میرسد.

تقدیم صحت بدن نسبت به اقامت عبادات به چه دلیل ؟

تعلیمات اسلامی دعوت به حفظ حیات و حمایت نفس از تمام مشکلات و امراض می کند و حفظ نفس از مهمترین مبادی و قییم اسلامی است. در قرآن کریم میخوانیم که انسان در وقت که حیاتش بخطر باشد اگر لفظ کفر را بزبان بیاورد و قلبش مطمئن به اسلام باشد گناهکار نمی شود زیرا نفس خود را حفظ میکند.

{ من کفر بالله من بعد ایمانه إلا من اکره و قلبه مطمئن بلایمان و لکن من شرح بالکفر صدراً فعلیهم غضب من الله و لهم عذاب عظیم } (النحل : 106). (هر کس پس از ایمان آوردنش به خدا کافر شود { به عذاب خدا گرفتار آید }، مگر کسی که به کفر مجبور شده {اما} دلش مطمئن به ایمان است، ولی آنان که سینه برای پذیرفتن کفر کشاده اند، خشمی سخت از سوی خدا بر آنان است و آنان را عذابی بزرگ خواهد بود.

حکم دعای صحتمندی و شفا برای غیر مسلمانان

بعضی مسلمانان تصور خاطی و فکر کرده اند که تعاملات اخلاقی فقط بین مسلمانان است و این تصور و فهم خاطی و مخالف فهم صحیح اسلام است. به دلیل اینکه اخلاق در